

Lundsångare

Sällsynt och oregelbunden häckfågel i särskilt de östra delarna av landet, med i genomsnitt i storleksordningen ett par hundra par årligen. Sverige ligger i västligaste delen av utbredningsområdet, och antalet häckande par varierar beroende på väderleken under vårflyttningen.

Ekologiska krav

Lundsångaren föredrar högvuxna, ogallrade skogar på näringsrik och gärna fuktig mark. I södra Sverige anträffas arten ofta i täta ädellövskogar och frodiga lövskogar med stort inslag av ädla lövträd, ibland i parkmiljöer. Arten förekommer även i granskog med hög bonitet och med mer eller mindre stort inslag av lövträd som björk, al och asp. Lundsångaren kan även förekomma i mer ordinära skogsmiljöer. Ofta är reviren belägna i sluttningar, raviner eller älvbrinkar, gärna vid mindre gläntor eller hyggen. Reviret är litet, i storleksordningen 1 hektar.

Utbredning och regionala skillnader

Lundsångaren befinner sig i Sverige i den västligaste delen av sitt utbredningsområde. Arten påträffas i första hand längs kusterna från Skåne, Blekinge, Öland och Gotland till Uppland, samt längs Bottniska viken från Ångermanland till södra Norrbotten. Enstaka revirhävande fåglar uppträder tillfälligt och spritt i övriga Götaland, Svealand och Norrland.

Indikator på skyddsvärd skog

Lundsångaren häckar i stor utsträckning i skogsmiljöer med höga naturvärden. En hög andel tillfälliga fynd gör att man bör vara försiktig när man använder enstaka observationer som en indikator på skyddsvärd skog.

Faktorer som missgynnar eller hotar arten

Tillgången på lämpliga häckningsmiljöer kan förmodligen vara en begränsande faktor i stora delar av landet till följd av avverkning av ädellövskog och blandskog på marker med hög bonitet.

Behov av hänsyn – allmänt

På platser med tillfälliga fynd och fynd utan indikationer på häckning är god miljöhänsyn i normalfallet tillräckligt. Områden med fynd av häckande lundsångare kräver däremot ofta förstärkt hänsyn. Det gäller såväl häckningsplatser som områden där häckning kan misstänkas, och där avverkningar innebär att förutsättningarna för häckning försvinner.

Miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder

- Avstå från skogliga åtgärder inom 100 meter från område med känd eller misstänkt häckning under perioden 1 juni–10 augusti.
- Undvik avverkning i sluttningar, raviner och älvbrinkar,
- Lämna funktionella kantzoner av högvuxna granar och lövträd mot bäckar, sumpskogar, sjöar och myrar.

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

- Undvik förröjning inför gallring eller slutavverkning i bestånd i eller intill revir av lundsångare.
- Gynna lövträd vid röjning, gallring och andra skogsbruksåtgärder.

Områdesskydd och frivilliga avsättningar

Häckande lundsångare är i sig inte i behov av områdesskydd.

Man bör alltid överväga naturvårdsavsättningar i äldre bestånd med högre boniteter kring bäckar, källor eller fuktstråk med regelbunden förekomst av lundsångare.

Skogsvårdslagstiftningen

- Undvik skogsbruksåtgärder som kan skada hänsynskrävande miljöer, som t.ex. örtrika områden längs bäckar eller andra vattendrag, områden vid källor eller källpåverkad mark, strand- och sumpskogar med naturskogskaraktär, äldre skog på uddar och öar, raviner, berg- och rasbranter, naturskogsrester, äldre trädbestånd med mycket hänglavar eller död ved, örtrika bestånd på kalkrika marker, äldre hassellundar, brynmiljöer, äldre skogsbeten samt igenvuxna hagmarker eller lövängar (SKSFS 7:17).
- Lämna funktionella skyddszoner med träd och buskar mot hänsynskrävande miljöer, som bäckar, raviner, myrar och sumpskogar, kulturmiljöer m.m. (SKSFS 7:21).
- Det är förbjudet att omvandla bestånd med ädellövskog till annan skog. Om man avverkar, förutom vid röjning eller gallring, ska man anlägga ny ädellövskog på området (SVL 25 §).

Lästips

Artfakta för lundsångare. ArtDatabankens webbplats, <http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100108>

Populationsstorlek: 200 par

Populationsutveckling:

1980–2012: fluktuerande utan ökning eller minskning

2001–2012: fluktuerande utan ökning eller minskning

Rödlistestatus 2015: Nära hotad (NT)

Fågeldirektivets Bilaga 1: Nej

